

Not 16

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 29 april 2020 följande dom (mål nr 1112-20).

Bakgrund

1. Var och en har rätt att hos myndigheter ta del av allmänna handlingar förutsatt att uppgifterna i dem inte omfattas av sekretess. En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen dit eller upprättad där.

2. Nämnden för Intraservice i Göteborgs kommun tog emot en begäran om att få ut beslut och beslutsunderlag i ett socialtjänststämmande. Intraservice avslag begäran med följande motivering. Intraservice tillhandahåller ett IT-system till kommunens socialtjänst med ansvar för att bl.a. åtgärda fel och störningar i systemet. I den mån nämnden har tillgång till uppgifter hos socialtjänsten är det via s.k. direktåtkomst, vilket innebär att de sekretessbestämmelser som gäller hos socialtjänsten är tillämpliga även hos Intraservice. Inom socialtjänsten gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. En enskild riskerar att lida skada om de aktuella handlingarna lämnas ut.

3. Beslutet överklagades till Kammarrätten i Göteborg. Målet hos kammarrätten gavs målnumret 945-20.

4. J.H. begärde hos Kammarrätten i Göteborg att få ta del av överklagandet, det överklagade beslutet och den handling som är föremål för sekretessprövning i kammarrättens mål nr 945-20.

5. Kammarrätten beslutade att lämna ut det överklagade beslutet i sin helhet samt överklagandet med viss maskering men avslag begäran i övrigt. Kammarrätten hänvisade till bestämmelserna om socialtjänstsekretess och uttalade sedan att det inte fanns något hinder mot att överklagandet och det överklagade beslutet lämnades ut, med undantag för uppgiften om den biståndssökandes namn. Kammarrätten konstaterade vidare att den enda sekretesshandling som den hade tillgång till och som därmed förvarades hos domstolen var en utredning av ekonomiska förhållanden för en biståndssökande person. Vad gäller denna handling stod det enligt kammarrätten inte klart att den kunde lämnas ut utan att den enskilde eller någon närstående led men.

Yrkanden m.m.

6. J.H. vidhåller sin begäran och anför följande.

7. Frågan är om överföringen av uppgifter från socialtjänsten till Intraservice kan anses utgöra direktåtkomst. Personalen på Intraservice verkar kunna göra mer än bara ta del av uppgifterna och då omfattas behandlingen inte av regleringen om överföring av sekretess vid direktåtkomst. Kammarrätten kan därför inte hemlighålla de efterfrågade handlingarna.

Skälen för avgörandet*Rättslig reglering m.m.*

8. Enligt 26 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Av andra–fjärde styckena framgår vilka verksamheter och ärenden som omfattas av socialtjänstsekretessen.

9. I 11 kap. 4 § första stycket anges att om en myndighet hos en annan myndighet har elektronisk tillgång till en upptagning för automatiserad behandling och en uppgift i denna upptagning är sekretessreglerad, så blir sekretessbestämmelsen tillämplig även hos den mottagande myndigheten.

10. Av 43 kap. 2 § första stycket framgår att om en domstol i sin rättsskipande eller rättsvårdande verksamhet från en domstol eller en annan myndighet får en sekretessreglerad uppgift, så blir sekretessbestämmelsen, om inte annat följer av 3 §, tillämplig på uppgiften även hos den mottagande domstolen.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

11. Det nu aktuella målet gäller utlämnande av uppgifter och handlingar som förekommer i ett annat mål om utlämnande av allmänna handlingar hos kammarrätten. Det som J.H. önskar få del av är dels den handling som är föremål för sekretessprövning hos kammarrätten i det målet, dels överklagandet i sin helhet av Intraservices beslut att inte lämna ut handlingen.

12. En myndighet har direktåtkomst till uppgifter hos en annan myndighet om uppgifterna finns i en upptagning som i tryckfrihetsförordningens mening kan anses förvarad hos den förstnämnda myndigheten (HFD 2015 ref. 61). Så är fallet när upptagningen är tillgänglig för myndigheten med tekniskt hjälpmedel som myndigheten själv utnyttjar för överföring i sådan form att den kan läsas, avlyssnas eller uppfattas på annat sätt (2 kap. 6 § första stycket tryckfrihetsförordningen). Intraservice har uppgett att nämnden har tillgång till de uppgifter som är föremål för kammarrättens sekretessprövning genom direktåtkomst. Något skäl att ifrågasätta detta har inte kommit fram.

13. När det gäller dessa uppgifter, som rör ekonomiska och andra förhållanden avseende en biståndssökande person, gör Högsta förvaltningsdomstolen bedömningen att de omfattas av socialtjänstsekretess enligt 26 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen, att uppgifterna när de tillgängliggörs hos Intraservice träffas av sådan sekretess med stöd av 11 kap. 4 § första stycket samt att denna sekretess gäller även hos kammarrätten enligt 43 kap. 2 § första stycket. Högsta förvaltningsdomstolen instämmer således i kammarrättens bedömning att sekretess förhindrar att den aktuella handlingen lämnas ut.

14. Däremot kan uppgifter i överklagandet av Intraservices beslut att vägra att lämna ut den efterfrågade handlingen inte anses vara omfattade av socialtjänstsekretess. Överklagandet avser ett ärende om utlämnande av allmänna handlingar och kan inte anses förekomma i en verksamhet eller i ett ärende inom socialtjänsten. Eftersom sekretess för uppgifterna

inte heller föreligger på någon annan grund ska överklagandet lämnas ut i sin helhet.

15. J.H:s överklagande ska således bifallas delvis på så sätt att överklagandet i kammarrättens mål nr 945-20 ska lämnas ut i sin helhet.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen bifaller överklagandet delvis och beslutar att kammarrätten ska lämna ut överklagandet i kammarrättens mål nr 945-20 i sin helhet till J.H.

I avgörandet deltog justitieråden *Ståhl*, *Bull* och *Anderson*. Föredragande var justitiesekreteraren Esin Tubluk.

Kammarrätten i Göteborg (2020-02-24, Falkendal, Henriksson och Berglund):

Skälen för kammarrättens avgörande

Av 2 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen, TF, framgår att med handling avses en framställning i skrift eller bild samt en upptagning som endast med tekniska hjälpmedel kan avlyssnas eller uppfattas på annat sätt. Vidare framgår av 2 kap. 4 § TF att en handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 9 eller 10 §§ är att anse som inkommen till eller upprättad hos en myndighet.

Enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess inom socialtjänsten för en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Vad gäller begäran att få ta del av överklagandet (aktbilaga 1) och beslutet (aktbilaga 5) i kammarrättens mål nr 945-20 finns inga hinder mot att handlingarna lämnas ut, med undantag av uppgiften om biståndssökandens namn. De handlingarna ska därmed lämnas ut till sökanden.

Sökanden har även begärt att få ta del av sekretesshandlingarna i kammarrättens mål nr 945-20.

Efter att kammarrätten begärt in sekretesshandlingarna har Göteborgs kommun, Intraservice, skickat in en handling som utgörs av utredning av ekonomiska förhållanden för en biståndssökande person. Göteborgs kommun, Intraservice, har anfört att den översända handlingen är den enda handling som Intraservice har tillgång till och att eventuellt övriga handlingar som hör till socialtjänstens handläggning inte förvaras hos Intraservice.

Den enda sekretesshandling som kammarrätten har tillgång till och därmed förvaras hos kammarrätten utgörs av ovan nämnda handling från Göteborgs kommun, Intraservice, med utredning av ekonomiska förhållanden för en biståndssökande person. Vad gäller denna handling gör kammarrätten bedömningen att det inte står klart att handlingen kan lämnas ut utan att den enskilde eller någon närstående lider men. Denna handling ska därför inte lämnas ut. – Kammarrätten lämnar ut överklagandet med viss maskering och det överklagade beslutet i kammarrättens mål nr 945-20 (bilaga A och B). – Kammarrätten avslår begäran i övrigt.